

for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) rigtigt bemærkede — hvis Begrundelse var lidet tilstrækkelig. Den høitærede Minister sagde med Hensyn til Spørgsmaalet om Embedsbytningen, at der ingen Embedsledighed er, naar Skolelærerembeder byttes paa denne Maade. Jeg vil dertil dog gjøre den Bemærkning, at det Skoledistrict, der gjennem en Embedsbytning faaer en daarlig Skolelærer istedetfor en god, sandelig kommer til at sande, at der ligesom er en Embedsledighed imellem. Naar den høitærede Minister henviser til, at der skal være en Praxis for at lade Præster bytte deres Embeder, da siger jeg, at det vel er muligt, at der findes en saadan Praxis — dens Begrundelse har jeg ikke undersøgt, og jeg vil lade det staa hen, om den er hjemlet eller ikke —, men der er den betydelige Forskjel, at et saadant Lovbud om en formel Fremgangsmaade ved Besættelsen af Embeder som det, der findes med Hensyn til Skolelærerembederne, ikke findes for Præsteembedernes Vedkommende, og der er dernæst en anden, meget væsentlig Forskjel, den nemlig, at Præsterne ansættes udelukkende af Regjeringen, medens Administrationen ikke er ene kaldsberettiget med Hensyn til Skolelærerne. Naar vi engang komme dertil, at Mentighederne kalde deres Præster, saa vil jeg sandelig ogsaa der sige, at Administrationen da ikke paa egen Haand skal kunne affædige disse; men saalænge den paa egen Haand indsætter dem, er det en Selvfølge, at den ogsaa affædiger dem, og som Følge deraf kan der maaskee være mere Grund til at tilstede Embedsbytning, end hvor dette Forhold ikke er tilstede, og hvor de forskjellige Lovbestemmelser peges hen paa et Forbud derimod. — Hvad Affædigelse ad administrativt Veil angaaer, da er der af de Bemærkninger, som den høitærede Minister fremkom med, egentlig kun to, som jeg føler mig opfordret til at omtale. Den ene er den, at Pensionsspørgsmaalet skulde være et heelt forskjelligt fra og ikke have Noget at bestille med Spørgsmaalet om, hvorvidt Administrationen kan affædige en Skolelærer; men jeg tillader mig dog tydeligere at gjentage dette, at Cancelliet tidligere ikke ansaae sig berettiget til administrativt at affædige en Skolelærer uden

Pension, og for at tage et aldeles concret Tilfælde: Den Mand, som den høitærede Minister har affædiget, vilde Cancelliet ikke have anseet sig berettiget til at affædige nu, thi det vilde ikke efter den nuværende Lovgivning kunne tillægge ham Pension, og det ansaae sig kun berettiget til at affædige Skolelærere med Pension. Naar man vilde overføre denne formeentlige Myndighed fra Tiden før Loven af 1856 paa den nuværende Tilstand, saa vilde man ved en saadan Overførelse gjøre Myndigheden langt større end den, Cancelliet nogensinde har tillagt sig; thi det er klart, at, naar Administrationen kan staae ligesoverfor en stor Deel Skolelærere med Trusel om at affædige dem, saa har den dem i et ganske andet Afhængighedsforhold under sig, end Cancelliet nogensinde har havt. Altsaa, Spørgsmaalet om Pension er logisk sammenhængende med Spørgsmaalet om Affædigelse. Den høitærede Minister sagde i Slutningen af sit Evar, at, om intet Andet strakte til for at give Administrationen en Myndighed til at affædige udenfor de lovbestemte Tilfælde, var der den almindelige Betragtning, at Administrationen maa kunne affædige enhver Embedsmand, som den ikke kan bruge. Jeg troer dog, at den høitærede Minister der har sagt Mere, end han egentlig har havt til Hensigt at sige; i ethvert Tilfælde har han sagt Ting, der slet ikke ere holdbare. Naar f. Ex. Ministeren maatte finde, at han ikke længere kan bruge en Overretssassessor, saa vil Ministeren dog ikke kunne affædige ham. Sagen er den, at denne Sætning om Regjeringens Ret til at affædige gjælder de administrative Embedsmænd; den gjælder de Herrer Ministres Departementschefer, Herredsforæder og administrative Embedsmænd, men den gjælder ikke de Embedsmænd, der ikke ere administrative. Hvad angaaer de ikke-administrative Embedsmænd, da have vi det bestemte Grundlovsbud, at Dommere ikke kunne affædiges af Administrationen; men der er ogsaa flere Classer af Embedsmænd, med Hensyn til hvilke Grundloven vel ikke har forbudt Affædigelse, men med Hensyn til hvilke Affædigelsen ad administrativt Veil dog ingenlunde er noget saa Naturligt, at man kan sige, at Ad-